

[Jørgen Gram.]

tale om? Skal det også tages op? Her er arbejdskraften, soldaternes, jo dog ellers omtrent gratis.

Ferielovens bestemmelser om ferie med løn via feriemærker bruges ikke på skolerne. Til gengæld får eleverne fri rejse til og fra skolen i jule- og påskeferien plus 6 kr. pr. feriedag. Ja, lad blot rigsdagen bedømme, om der også der kunne spares uden at gå nogen for nær. Som det er nu, er det et påbud.

Der er et andet hovedpunkt, som efter min mening er det allervigtigste: opøvnningen i produktivt arbejde og overgangen til det produktive erhvervsliv. Nu er en sådan opøvnning næsten umulig, fordi der i loven står det, jeg før citerede, at kun arbejdsopgaver, der ellers ikke for tiden kan forventes taget op, må disse unge beskæftige sig med. Den skole, jeg før nævnte — den hedder Stensbæk — ligger omgivet af skove. Siger man: lad eleverne fælde træer o. lign., forbydes dette, fordi skovarbejderne gør indsigelse imod, at de unge går ind i deres arbejde. På den pågældende skole er forstanderen oplært i træindustrien, men han må ikke oplære eleverne i træopskæring, han må ikke lade dem lave fiskekasser, frugtkasser og andet enkelt træarbejde, for det er der andre fabrikker og træskærerier, der gør. Vil man sætte de unge i gang med forskalling og enkelt cementarbejde, som de har godt af at lære, og f. eks. opføre siloer og kartoffelbeholdere ude hos landmændene — også da møder man et „forbudt“, for så tager man dette arbejde fra håndværkerne. Siger man til de unge: Kunne I ikke gå ud i praksis og lære vejarbejde og dræning? må de heller ikke det, for så tager man arbejdet fra entreprenører og andre arbejdere. I en grusgrav, der tilhører statens skovvæsen, får eleverne lov til at afrømme 2—3 m ubrugelig overjord. Når dette arbejde, som skolen skal betale, er udført, ja, så er det rentabelt for andre arbejdere at oparbejde det brugelige sand og grus, der ligger nedenunder, og så tager skovvæsenet til syvende og sidst indtægten af, hvad det hele indbringer. Sådant kan ikke andet end belaste skolernes drift. Hvad er der så til rest af arbejde til skolerens unge? Ja, at anlægge veje i skovene, grave bakker af på vejene, anlægge sportspladser ved skolerne, opføre fredskovsdiger og udføre oprømning af statsskovene, som statsskovvæsenet ikke har penge til, fordi det er et arbejde på meget langt sigt.

Der må efter min mening skabes mulighed for, at de unge kan gå ud i alt arbejde, som forefalder i det praktiske erhvervsliv.

Det vil også give meget mere lyst til arbejdet. De skal jo have almindelig tariffønt betaling for arbejde, de udfører. Jeg har gennem mange år ført en kamp for, at unge fra skolerne, som var villige dertil, i stedet for at blive på skolerne og koste samfundet de her flere gange nævnte summer — jeg skal ikke fastslå, hvor meget det er pr. dag — hurtigst muligt skulle ud i et erhverv, som de kunne have lyst til. Det er klart, at ingen arbejdsgiver kan være tjent med at betale disse arbejdsuvante unge samme høje løn, som der betales for tiden til andre, der i en årrække har været ved samme arbejde, men det kunne let lade sig gøre, når der efter loven efter en glidende skala i f. eks. et halvt eller trekvart år blev givet et tilskud, så de pågældende straks fra begyndelsen kan få fuld løn. Men det hindres af, at arbejdsmændenes fagforbund forlanger, at de unge, hvis de skal have dette omskolingstilskud, kun må arbejde 48 timer ugentlig, at de skal have weekend o. s. v. En sådan privilegeret stilling, som er meget gunstigere end almindeligt i landbruget, vil ingen naturligvis være tjent med at give disse unge, som i forvejen ikke er så helt lette at have, og af denne ene grund er det i årevis blevet hindret, at hundreder af de bedst egnede unge kom ud i praktisk produktivt arbejde i mindre og mellemstore landbrug sammen med andre unge eller med landbrugeren selv i arbejdet og fritiden. Dette er nu engang det mest opdragende, bedre end selv den allerbedste arbejdstekniske ungdomsskole, og det ville næsten intet koste samfundet. Må jeg dog her pege på, at det forsøg, der sidste efterår udførtes med at sende de unge til sukkerroegnene til hjælp ved roeoptagningen, er et skridt i den rigtige retning.

Der kunne rejses det ene problem efter det andet, men jeg synes, det er rigtigt, at det udvalg, som bliver nedsat, må tage alle disse problemer op til en indgående undersøgelse og en undersøgelse på stedet og så komme til et resultat. Jeg tvivler om, at man kan nå til vejs ende, før rigsdagen slutter, men det må det udvalg, som man ønsker, jo om. Mit parti vil være med til at give forslaget en saglig og velvillig behandling.

Hans Hansen (Baagø): Ved behandlingen af det foreliggende lovforslag kunne det vist have nogen interesse at foretage et kort historisk tilbageblik over den lovgivning, det her drejer sig om.

Den første lovgivning på det her omhandlede område fandt sted i 1933, da som bekendt en meget omfattende arbejdsløshed